

Пам'ятка керівникам професійно-технічних навчальних закладів при загрозі та виникненні терористичного акту.

I. Визначення основних термінів.

У Законі України “Про боротьбу з тероризмом” наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

тероризм - суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей;

терористичний акт - злочинне діяння у формі застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, відповідальність за які передбачена статтею 258 Кримінального кодексу України. У разі, коли терористична діяльність супроводжується вчиненням злочинів, передбачених статтями 112, 147, 258 - 260, 443, 444, а також іншими статтями Кримінального кодексу України (2341-14), відповідальність за їх вчинення настає відповідно до Кримінального кодексу України;

технологічний тероризм - злочини, що вчиняються з терористичною метою із застосуванням ядерної, хімічної, бактеріологічної (біологічної) та іншої зброї масового ураження або її компонентів, інших шкідливих для здоров'я людей речовин, засобів електромагнітної дії, комп'ютерних систем та комунікаційних мереж, включаючи захоплення, виведення з ладу і руйнування потенційно небезпечних об'єктів, які прямо чи опосередковано створили або загрожують виникненням загрози надзвичайної ситуації внаслідок цих дій та становлять небезпеку для персоналу, населення та довкілля; створюють умови для аварій і катастроф техногенного характеру;

терористична діяльність - діяльність, яка охоплює: планування, організацію, підготовку та реалізацію терористичних актів;

підбурювання до вчинення терористичних актів, насильства над фізичними особами або організаціями, знищення матеріальних об'єктів у терористичних цілях;

організацію незаконних збройних формувань, злочинних угруповань (злочинних організацій), організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів, так само як і участь у таких актах;

вербування, озброєння, підготовку та використання терористів;

пропаганду і поширення ідеології тероризму;

фінансування завідомо терористичних груп (організацій) або інше сприяння їм;

міжнародний тероризм - здійснювані у світовому чи регіональному масштабі терористичними організаціями, угрупованнями, у тому числі за підтримки державних органів окремих держав, з метою досягнення певних цілей суспільно небезпечні насильницькі діяння, пов'язані з викраденням,

захопленням, вбивством ні в чому не винних людей чи загрозою їх життю і здоров'ю, зруйнуванням чи загрозою зруйнування важливих народногосподарських об'єктів, систем життєзабезпечення, комунікацій, застосуванням чи загрозою застосування ядерної, хімічної, біологічної та іншої зброї масового ураження; терорист - особа, яка бере участь у терористичній діяльності;

терористична група - група з двох і більше осіб, які об'єдналися з метою здійснення терористичних актів;

терористична організація - стійке об'єднання трьох і більше осіб, яке створене з метою здійснення терористичної діяльності, у межах якого здійснено розподіл функцій, встановлено певні правила поведінки, обов'язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів. Організація визнається терористичною, якщо хоч один з її структурних підрозділів здійснює терористичну діяльність з відома хоча б одного з керівників (керівних органів) усієї організації;

боротьба з тероризмом - діяльність щодо запобігання, виявлення, припинення, мінімізації наслідків терористичної діяльності;

антитерористична операція - комплекс скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, запобігання та припинення злочинних діянь, здійснюваних з терористичною метою, звільнення заручників, знешкодження терористів, мінімізацію наслідків терористичного акту чи іншого злочину, здійснюваного з терористичною метою;

район проведення антитерористичної операції - визначені керівництвом антитерористичної операції ділянки місцевості або акваторії, транспортні засоби, будівлі, споруди, приміщення та території чи акваторії, що прилягають до них і в межах яких проводиться зазначена операція;

режим у районі проведення антитерористичної операції - особливий порядок, який може вводиться в районі проведення антитерористичної операції на час її проведення і передбачати надання суб'єктам боротьби з тероризмом визначених цим Законом спеціальних повноважень, необхідних для звільнення заручників, забезпечення безпеки і здоров'я громадян, які опинилися в районі проведення антитерористичної операції, нормального функціонування органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій;

заручник - фізична особа, яка захоплена і (або) утримується з метою спонукання державного органу, підприємства, установи чи організації або окремих осіб здійснити якусь дію або утриматися від здійснення якоїсь дії як умови звільнення особи, що захоплена і (або) утримується.

II. Дії у надзвичайних умовах та у випадку загрози здійснення терористичного акту.

Все більш значну загрозу громадській і національній безпеці в світі представляє тероризм, який став, на жаль, невід'ємною частиною політичних

і економічних процесів. Із одиничних проявів він перетворився в масове явище.

Події останнього часу в нашій країні свідчать про вихід у розряд пріоритетних завдань завдання антитерористичної діяльності. Не повинно бути жодного громадянина, який би вважав, що здійснення терористичного акту відсутня. Виходячи з наведеного, необхідно приділяти особливу увагу - стану перепускного режиму, підбору кадрів для охорони навчальних закладів для забезпечення безпеки, учнів та персоналу у надзвичайних умовах та у випадку загрози здійснення терористичного акту.

При загрозі вибуху.

Запорукою запобігання вибухам є неухильне дотримання правил пожежної та техногенної безпеки, а також пильність та відповідальність людей.

Однією із найпоширеніших причин вибухів є витік побутового газу у житлових і адміністративних будівлях.

Ознакою загрози вибуху побутового газу є різкий запах деодоранту, який змішується з метаном (запах газу).

Якщо ви відчули стійкий запах деодоранту необхідно:

- зберігати спокій;
- негайно вимкнути газові прилади;
- відкрити вікна та двері і провітрити приміщення;
- не курити та не користуватись електричними приладами;
- вийти з приміщення та зателефонувати до Служби газу (тел. № 104);
- якщо будинок багатоквартирний, повідомити інших мешканців та, не користуючись ліфтом, залишити будівлю;
- надайте допомогу в евакуації літнім та важкохворим людям;
- перевірте сусідні квартири на наявність у них дітей, які тимчасово залишилися без нагляду дорослих, та повідомте про це представників Служби газу (правоохоронних органів, аварійно-рятувальних підрозділів);
- відійти на безпечну відстань від будинку (у разі можливості на відкритий майданчик або пустир) та чекати подальших інструкцій спеціалістів.

Також причиною багатьох вибухів на території України є боєприпаси, що залишилися з часів Великої Вітчизняної війни та сучасні боєприпаси (далі - вибухонебезпечні предмети).

У разі виявлення боєприпасів або речей, за зовнішніми ознаками схожих на боєприпаси, необхідно:

- негайно припинити всі роботи в районі виявлення вибухонебезпечного предмета;
- по можливості попередити про підозрілий предмет осіб, які знаходяться поряд;
- вивести (відвести) на максимальну відстань усіх людей (не менше 100 метрів), які знаходились поблизу, намагаючись рухатись назад по своїх слідах;

- позначити місце перебування предмета, а по можливості огородити його (для огорожі можна використовувати різні підручні матеріали: дошки, жердини, гілки, мотузки, шматки матерії тощо);

- негайно повідомити про знахідку в місцеві органи виконавчої влади, у МНС та в МВС (повідомлення робити не поспішаючи, чітко, із зазначенням точної адреси (орієнтирів) місця знаходження вибухонебезпечного предмета);

- очікувати на безпечній відстані від місця знаходження вибухонебезпечного предмета або предмета схожого на нього, представників органів місцевої влади, МНС, МВС, при цьому здійснюючи заходи щодо недопущення до небезпечної зони інших людей.

Категорично забороняється:

- курити та використовувати відкритий вогонь поблизу місця та знаходження вибухонебезпечного предмета або предмета, схожого на нього;

- піднімати, витягувати з ґрунту, зрушувати з місця, кидати, ударяти і розбирати будь-які вибухонебезпечні предмети;

- приносити в місця перебування людей предмети, що схожі на вибухонебезпечні.

При загрозі терористичних атак.

Найбільш вірогідними цілями терористичних атак є місця масового перебування людей та об'єкти підвищеної безпеки, які внаслідок підриву призводить до значної кількості людських жертв і можуть створити додаткову загрозу населенню та територіям, внаслідок викиду у навколишнє природне середовище небезпечних речовин (хімічних, біологічних, радіоактивних).

Типовою зброєю терористів є використання замаскованих вибухових пристроїв. Залежно від мети терористичного акту такі пристрої, споряджені годинниковим механізмом, можуть залишатись терористами у житлових будинках, навчальних закладах, установах і організаціях, підприємствах, громадському транспорті тощо.

Завдяки пильності громадян можна запобігти численним жертвам від спрацювання вибухового пристрою.

Терористи намагаються розмістити вибухові пристрої у найбільш уразливих місцях, де зможуть завдати найбільшої шкоди населенню.

До таких місць, як правило, належать:

- автомобілі;

- входи, внутрішні двори, підсобні приміщення адміністративних і житлових будинків, складських приміщень;

- урни для сміття, інженерні комунікації в місцях масового перебування людей (фестивалі, ярмарки, базари, супермаркети, підземні переходи тощо);

- громадський транспорт (вагони тролейбусів, автобусів, трамваїв, поїздів тощо);

- об'єкти підвищеної безпеки тощо.

В окремих випадках вибуховий пристрій може бути замаскований у поштових посиленнях (посилки, конверти), букетах квітів, подарунках тощо.

Також до ознак підозрілих предметів, що можуть бути вибуховими пристроями можна віднести:

- електропроводи, що виходять з невідомого предмета, антени, лампочки на його поверхні, хід годинника, що прослуховується;
- залишені предмети побутового призначення (валізи, сумки, гаманці, дитячі іграшки, ручні ліхтарики тощо);
- предмети, що знаходяться в не призначених для цього місцях (наприклад, велика дитяча іграшка біля входних дверей);
- предмети з прикріпленими до них мобільними телефонами, радіостанціями, акумуляторами.

З метою попередження вибуху та встановлення наявності вибухового пристрою необхідно:

- бути уважними та звертати увагу на покинуті речі (валізи, сумки, пакунки, парасольки тощо);
- звернути увагу на ділянки свіжоскопаної землі, свіжопоштукатуреної або свіжопофарбованої стіни будівлі;
- не приймати від сторонніх осіб подарунків, квітів, поштових посиленнях;
- користуючись громадським транспортом, не погоджуватись на пропозиції супроводжувати речі невідомої особи (у тому числі провідників, стюардів, контролерів).

При виявленні вибухового пристрою або підозрілої речі необхідно: зберігати спокій;

- негайно повідомити про знахідку представників міліції, охорони, аварійно-рятувальних служб або зателефонувати за номерами 101, 102;
- не курити;
- не користуватись запальничками, іншими джерелами відкритого, а також предметами, що можуть його утворювати;
- не торкатись до підозрілої речі руками або іншими речами;
- у жодному разі не намагатися перемішувати вибуховий пристрій (підозрілий предмет) або змінювати його положення;
- залишити місце, де виявлено підозрілий предмет, при можливості організувати охорону на безпечній відстані.

Тип вибухового пристрою (підозрілої речі)	Безпечна відстань
Ручна граната	Не менш ніж 200 метрів
Тротилова шашка	Не менш ніж 50 метрів
Банка ємністю 0,33 літра	Не менш ніж 60 метрів
Валіза (кейс)	Не менш ніж 230 метрів
Дорожня валіза	Не менш ніж 350 метрів

Автомобіль типу "Жигулі"	Не менш ніж 460 метрів
Автомобіль типу "Волга"	Не менш ніж 580 метрів
Мікроавтобус	Не менш ніж 920 метрів

У разі отримання повідомлення про евакуацію із будинку (зони ймовірної надзвичайної ситуації або проведення антитерористичної операції):

- візьміть з собою документи, гроші, цінності та, у разі необхідності, ліки;
- потрібно знеструмити квартиру та перекрити воду і газ;
- надайте допомогу в евакуації літнім та важкохворим людям;
- перевірте сусідні квартири на наявність у них дітей, які на час оголошення евакуації залишилися без нагляду дорослих, та повідомте про це представників правоохоронних органів (аварійно-рятувальних підрозділів);
- обов'язково замкніть свою квартиру;
- залишайте будинок спокійно, не створюючи паніки;

Якщо ви знаходитесь на вулиці:

- уникайте великих скупчень людей;
- якщо ви опинились у натовпі, не намагайтесь вийти з нього, рухайтесь у тому ж напрямку, що й натовп;
- руки зігніть у ліктях на рівні грудей та розсуньте їх, звільняючи від тиску грудну клітину;
- не тримайте руки у кишенях;
- якщо натиск натовпу набрав загрозливого характеру, негайно покиньте будь-яку ношу та позбавтесь від сумок на довгому ремні і шарфу;
- якщо ви упали, намагайтесь одразу встати на ноги, не опираючись на руки, а якщо це неможливо, потрібно згорнутись клубком і захистити голову передпліччями, поклавши долоні на потилицю.

У разі вибуху (спрацювання вибухового пристрою) у вашій або сусідній квартирі необхідно:

- негайно по телефону повідомити про подію правоохоронні (№ 102), аварійно-рятувальні (№ 101) та медичні (№ 103) служби;
- у разі можливості та наявності необхідних знань і навичок надати першу медичну допомогу постраждалим;
- обов'язково відкрити вікна і двері для провітрювання, оскільки продукти вибуху містять отруйні та шкідливі компоненти;
- дочекатись прибуття представників правоохоронних органів (аварійно-рятувальних служб) та у подальшому діяти за їх вказівками.

Якщо в результаті вибуху важким предметом притиснуло будь-яку частину тіла, необхідно:

- масажувати її для підтримання циркуляції крові;
- намагатись перебувати як можна довше при свідомості (читайте вірші, співайте пісні тощо);

- подавати сигнали всіма доступними засобами (мобільний телефон, стукіт по перекриттях та металевих предметах тощо).

Слід пам'ятати, що одразу після повідомлення про вибух аварійно-рятувальними підрозділами розпочинаються роботи щодо визволення постраждалих з-під завалів. Під час аварійно-рятувальних робіт передбачено періодичні "хвилини тиші", коли зупиняється робота спеціального обладнання та приймаються сигнали про допомогу.

В окремих випадках терористи використовують вибуховий пристрій у поєднанні з ємністю з хімічно або біологічно небезпечною речовиною. Хімічно та біологічно небезпечні речовини можуть також розповсюджуватись без допомоги вибухового пристрою (аерозольним шляхом, через речі масового використання тощо).

У разі коли після вибуху (або раптово) з'являються хмара або різкий сторонній запах, подібні ознаки нездужання в оточуючих людей (запаморочення, нудота, слабкість у суглобах і кінцівках тощо) необхідно:

- негайно залишити місце забруднення, орієнтуючись на погодні умови та фізичні властивості хмари (у разі її наявності);
- негайно по телефону повідомити про подію правоохоронні (№ 102), аварійно-рятувальні (№ 101) та медичні (№ 103) служби;
- у разі коли покинути місце забруднення неможливо, вжити заходів для захисту органів дихання і шкіри підручними засобами (застебнути одяг, закрити обличчя, закрити органи дихання вологою тканиною);
- після виходу з місця зараження негайно звернутись до медичних закладів.

При захопленні у заручники.

Якщо ви опинились у будинку (приміщенні, території), захопленому терористами, але не були ними знайдені, необхідно:

- зберігати спокій та намагатись уникнути контакту з терористами;
- як можна тихіше повідомити правоохоронні органи про терористичну атаку, а також про своє місцезнаходження;
- не курити;
- не наближатись до дверей та вікон;
- чітко виконувати інструкції та команди правоохоронців;
- сховати свої документи та візитні картки.

Почувши про початок антитерористичної операції (стрільба, вибухи), необхідно:

- лягти на підлогу обличчям вниз, поклавши руки долонями на потилицю;
- чітко виконувати команди співробітників анти терористичного підрозділу уникаючи різких рухів.

У разі захоплення терористами як заручника необхідно:

- не провокувати своїми діями терористів на насильницькі дії(уникати різких рухів, шуму тощо);
- на вимогу терористів негайно віддати їм особисті речі;
- не реагувати на провокаційні дії терористів;

- не дивитись терористам в очі;
- не вживати алкоголю;
- бути готовим до складнощів (відсутність свободи руху, їжі, води тощо);
- не чинити опір озброєним терористам, що може призвести до численних людських втрат.

Завдяки умілим та чітким діям під час виникнення вищезазначених ситуацій можна запобігти зайвим жертвам та надати можливість спеціальним підрозділам виконувати завдання щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації, у тому числі ті, що виникли внаслідок терористичної діяльності.

Зразок

Заходів (Навчального закладу освіти) щодо дій структурних підрозділів ЦЗ на випадок можливого виникнення терористичних проявів на 20__ -20__ навчальний рік

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Начальник ЦЗ _____

ПШ
«__» вересня 20__ р.

Заходи
 (Навчального закладу освіти) щодо дій структурних підрозділів ЦЗ на випадок можливого виникнення терористичних проявів на 20__ -20__ навчальний рік

Розділ І.
Інформаційна підготовка педагогічного та учнівського колективу до можливої загрози виникнення терористичних проявів

№ п/п	Найменування заходів цивільного захисту	Термін проведення	Хто проводить	Хто залучається	Примітка
1	Опрацювати Положення про правові і організаційні основи практичних дій структурних підрозділів щодо боротьби з тероризмом, затверджені наказом МОН України від 19.05.06р. № 385	Вересень	Нач. ЦЗ закладу	Пед. та особовий склад закладу	
2	Призначити постійно-діючу групу у навчальному закладі для перевірки навчальних приміщень, службових кабінетів, території з метою виявлення вибухонебезпечних та інших підозрілих предметів.	Вересень	Нач. ЦЗ закладу	Пед. та особовий склад закладу	
3	Провести заняття з учасниками навчально – виховного процесу щодо	Вересень	Заст..нач. ЦЗ	Пед. та особовий	

	їх дій у разі загрози виникнення можливих терористичних проявів.		закладу	склад закладу, учні	
4	Проводити бесіди, лекції, виховні години, зустрічі працівників та учнів зі співробітниками МВС та працівниками установ МНС, з метою розширення їх знань про тероризм, як суспільне негативне явище.	Впродо вж року	Заст..нач. ЦЗ закладу	Пед. та особовий склад закладу, учні	
5	Проводити відкриті уроки, виховні години, батьківські збори, вікторини та інші заходи з метою поліпшення знань з питань захисту дитини від проявів тероризму.	Впродо вж року	Заст..нач. ЦЗ закладу	Пед. та особовий склад закладу, учні	
6	В навчальному закладі оформити методичний інформаційний матеріал (стенди, куточки) з питань безпеки при різних проявах тероризму.	І квартал навчального року	Заст..нач. ЦЗ закладу	Завуч з виховної роботи, класні керівники	
Розділ II					
Заходи безпеки при загрозі терористичного акту					
1	Працівникам та учням ні за яких умов не припускати паніки, спокійно реагувати на обставини, що складаються, шукати толерантний та безпечний вихід з небезпечної ситуації, діяти при цьому зважено і рішуче.	В разі терористичного акту	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу Класні керівники	Пед. та особовий склад закладу, учні	
2	Прибрати з місць працівників чи учнів у безпечне місце пожежонебезпечні предмети - старі фарби, лак, бензин та інше з метою захисту від пошкоджень.	Впродо вж року	Заст..директора закладу з господ. питань	Пед. та особовий склад закладу, учні	
3	Зібрати всі необхідні документи, речі на випадок термінової евакуації	В разі терористичного акту	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу Класні керівники	Пед. та особовий склад закладу, учні	
4	По можливості не користуватися громадським транспортом, а також не відвідувати громадські місця.	В разі терористичного акту		Пед. та особовий склад закладу, учні	
Розділ III					
Дії при виявленні вибухонебезпечних предметів					
1	Негайно повідомити чергову службу МВС по телефону 102 та місцевий орган управління освітою за формою: прізвище, ім'я, по-батькові, посада, місце знаходження закладу, телефон,	В разі терористичного акту	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу	Пед. та особовий склад закладу, учні	

	сутність випадку.		Класні керівники		
2	До прибуття оперативно-слідчої групи організувати охорону місця, де був знайдений підозрілий предмет із залученням співробітника ДСО	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-	-\\- -\\- - \\-	
3	Суворо заборонити всім учням та персоналу закладу наближатися, чіпати, розбирати чи переміщати знахідку. Зафіксувати обставини знаходження підозрілого предмету.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-	-\\- -\\- - \\-	
4	Вжити заходів щодо попередження паніки в процесі підготовки та проведення евакуації, недопущення випадків травматизму.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-	-\\- -\\- - \\-	
5	Організувати в супроводі вихователів або викладачів евакуацію учнів (не залежно від форми занять) у небезпечне, заздалегідь визначене місце.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-	-\\- -\\- - \\-	
6	Організувати перевірку наявності учнів за журналами обліку.	-\\- -\\- -	Класні керівники	Учні	
7	Забезпечити відключення електроенергії, водо- та газопостачання приміщення, забезпечити збереження матеріальних цінностей.	-\\- -\\- -	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу	Заст..директора закладу з господ. питань	
8	Забезпечити присутність осіб, які виявили небезпечні предмети для надання пояснень.	-\\- -\\- -	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу Класні керівники		
9	За результатами проведення оперативно-розшукових заходів доповісти керівництву місцевого органу управління освітою та діяти за його вказівками.	-\\- -\\- -	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу Класні керівники		
10	Здійснюючи поїздки у громадському транспорті звертати увагу на залишені сумки, портфелі, згортки, предмети, у яких можуть знаходитись саморобні вибухонебезпечні пристрої. Терміново повідомляти про це водіїв, машиністів потягів, працівників міліції. Не відкривати ці речі, не чіпати руками, попередити людей про	Впродо вж року	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу Класні керівники	Учні	

	небезпеку.				
Розділ IV					
Дії при отриманні загрози у письмовій формі (лист, факсимільне повідомлення, лист електронної пошти)					
1	Забезпечити термінову передачу отриманої інформації до правоохоронних органів та місцевого органу управління освітою за формою: прізвище, ім'я, по-батькові, посада, місце знаходження закладу, телефон, сутність погрози.	В разі терористичного акту	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ закладу Класні керівники	Пед. та особовий склад закладу, учні	
2	Забезпечити недоторканість усіх елементів (конверт, його вміст, текст погрози, комп'ютерний файл та ін.) кореспонденції та їх збереження до моменту передачі представникам правоохоронних органів.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
3	Зафіксувати обставини, час та особливості отримання письмового повідомлення.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
4	Виконати вимоги представників правоохоронних органів щодо організації дій на основі отриманої від вас інформації.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
5	Попередити співробітника ДСО та всіх працівників адміністрації навчального закладу про факт отримання загрози та виклику оперативно-слідчої групи.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
6	Забезпечити можливість безперешкодного під'їзду до навчального закладу автомашин правоохоронних органів, швидкої медичної допомоги, пожежної охорони, підрозділів МНС, тощо.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
7	Після прибуття оперативно-слідчої групи керуватися вказівками їх керівника.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
8	За результатами проведення оперативно-розшукових заходів доповісти керівництву місцевого органу управління освітою та діяти за його вказівками.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
Розділ V					
Дії при захопленні терористами у заручники учнів або співробітників у приміщеннях чи на території навчального закладу					
1	Забезпечити всіма можливими засобами термінову передачу інформації про захоплення заручників до правоохоронних органів.	В разі терористичного акту	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач. ЦЗ		

			закладу Класні керівники		
2	По можливості провести евакуацію учнів та працівників навчального закладу, які не стали заручниками.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
3	Прийняти всі міри по недопущенню паніки.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
4	Не допустити випадків несанкціонованих дій по визволенню заручників з боку працівників закладу, батьків та інших громадян, що не мають відповідних повноважень.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
5	Після прибуття представників правоохоронних органів діяти за вказівками їх керівника.	-\\- -\\- -\\-	-\\- -\\- - \\-		
Розділ VI					
Дії якщо Ви виявилися заручниками терористів					
1	Намагайтеся зрозуміти, чого хочуть терористи, визначити для себе, хто з них найнебезпечніший (нервовий, агресивний).	В разі терорис тичного акту	Заручник		
2	Намагайтеся виконувати всі вказівки ватажка, щоб не визвати агресії з його боку.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
3	Якщо хтось поранений чи хворий - по можливості та з дозволу терориста надайте допомогу.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
4	Намагайтеся уникати контактів з терористами, якщо вони вимагають від Вас "співучасті" у тих або інших діях.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
5	Не робіть спроби втекти, якщо ви не впевнені в результаті.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
6	При проведенні заходів щодо захоплення й знешкодження терористів не кваптеся залишати приміщення, щоб вас не прийняли за злочинця.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
7	Намагайтеся запам'ятати все, що бачите, чуєте: імена, клички, хто що робив, що вживав, як поведився, їхній зовнішній вигляд. Ваші показання будуть дуже важливі для слідства.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
Розділ VII					
Дії при одержанні анонімного дзвінка по телефону про закладений вибуховий пристрій					
1	Той, хто отримав таку інформацію, негайно доповідає своєму безпосередньому начальнику або будь-	В разі терорис тичного	Нач. ЦЗ закладу Заст..нач.		

	якому керівнику закладу.	акту	ЦЗ закладу Класні керівники		
2	Негайно доповісти в міський, районний відділ внутрішніх справ по телефону 102, а також в управління (відділ) з питання надзвичайних ситуації міста, району.	-\\- -\\- -\\-	-\\- -\\- - \\-		
3	Припинити всі роботи.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
4	Евакуювати із приміщення всіх людей, що перебувають там.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
5	До прибуття представників МВС, адміністрації міста, району оточити територію будинку з метою не допуску людей у приміщення.	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		
6	Діяти залежно від сформованої обстановки	-\\- -\\- -	-\\- -\\- - \\-		

Заступник начальника цивільного захисту

ППП

III. Використана література.

1. Закон України "Про боротьбу з тероризмом" від 20.03.2003.
2. Наказ МНС від 18.12.2009 № 860 Рекомендації щодо дій населення у разі загрози та виникнення вибуху, у тому числі тих, що виникли внаслідок терористичної діяльності.
3. Наказ МНС України № 222 від 02.02.2012 "Методичні рекомендації щодо дій населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій або подій на об'єктах інфраструктури під час проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу".
4. Наказ ДСНС України № 167 від 23.03.2015 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки населення до дій в умовах загрози або вчинення терористичного акту".
6. Методичні рекомендації щодо дій у надзвичайних ситуаціях та у випадках загрози виникнення терористичних актів. -- Черкаси центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Черкаської області, Черкаський державний технологічний університет, 2014.